

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

Dit is Vandaag, de dagelijkse podcast van de standaard. Ik ben Marianne Justaert.

Zelden was er zoveel te doen over de samenstelling van een lijst als tijdens de voorbereiding van de kanon van Vlaanderen.

Met die kanon wilde de Vlaamse regering een 60-tal anchorpunten opleisten als leidraad voor het onderwijs en wie weet ook ooit voor een inburgeringscursus.

Een schande zeiden de tegenstanders, de NVA wil via de geschiedenis haar identiteire lijn doordrukken.

Want de kanon is er nu en de vraag is wat staat er in, wat staat er niet in en vooral wat gaan we ermee doen.

Het is er eindelijk de kanon van Vlaanderen. Zo twee jaar geleden heb ik opdracht gegeven aan een groep van experts om in kaart te brengen neer te schrijven welke gebeurtenis, evenementen, welke personen Vlaanderen gemaakt hebben tot wat wij vandaag zijn.

Dit is een blik op wie wij zijn als Vlaanderen. En daar ben ik hierop.

Dat was Vlaamse minister van Onderwijs, Ben Weitz van de NVA, de opdrachtgever van de Vlaamse kanon.

En die is nu af, uitgegeven en voorgesteld.

Bart Brinkman van onze wetstraatredactie, is die kanon geworden wat jij van verwacht hebt? Eigenlijk toch wel, absoluut. We wisten eigenlijk al dat er 60 fensters zouden komen.

Wat is het concept van zo'n kanon? Je kijkt via een fenster naar het verleden.

Zo'n fenster wordt een beetje opgegaan aan een kapstok.

Dat kan een gebeurtenis zijn, dat kan een figuur zijn, dat kan ook een gebouw zijn.

En wat men dan ook gedaan heeft, dus men heeft 60 items, maar die zijn onderverdeeld in, zijn noemen dat focus, noemen het een stuk item.

Want als je uit het fenster kijkt, dan zie je een panorama, dat is het algemene beeld, het thema. Het fenster opent zich.

Maar je kunt natuurlijk ook focussen op bepaalde punten in dat landschap en dat doet dat ook.

En dus krijg je eigenlijk in totaal, uit 60 fensters, ongeveer 3 items per fenster heb je toch wel 180 items.

Dus dat is best veel.

En in het algemeen, wat is de teneur?

Ja, dat is moeilijk om te zeggen.

Kijk, een kanon is een soort richtsnoer.

Dus men wil eigenlijk het verleden ordenen, waardoor het natuurlijk voor ons makkelijker hanteerbaar is.

Het maakt een soort van selectie.

En ja, elke selectie creëert natuurlijk debat.

En dat is ook iets wat men eigenlijk wil.

Dus een kanon is zeker niet in Marmer gepijld.

Dat zeggen ze ook uit drukkelijke inleidingen.

Het is iets waarover gediscussieerd kan worden.

En wanneer je daarover discussieert, discussieer je natuurlijk over het verleden.

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

De hele discussie over de kanon lag van meta van heel gevoelig.
En dat moeten we toegeven.
Ik merk je ook wel in het werkstuk.
Het is men heeft heel veel items genomen.
En een beetje peoretief zou ik kunnen zeggen dat er met hagel geschoten is.
Dus men heeft niet met scherp geschoten.
Men heeft niet 60 keer de rols willen raken.
Maar men heeft ook allerlei dingen daarom willen raken.
En dat heeft natuurlijk te maken met de gevoeligheid van het onderwerp.
Men is er als de dood voor.
En dat is ook de reden waarom men in de aanvankelijk kanon niet onder een bargo op voorhand wilde geven.
Men is er echt als de dood voor.
Dat we zouden gaan meer hun euken bewijzen van spreken.
En gaan zeggen dat zit er niet in.
Dat zit er niet in en dat soort dingen meer.
Maar het is alles bij elkaar een vrij academisch werkstuk geworden.
En de taal is ook heel zakelijk.
Het is zeker niet strijdend of enthousiasmerend of begeefsterend.
Het is gewoon een sober academisch, heel tegelijk werkstuk.
Dat heeft dan mogelijk te maken met de samensteller ervan.
Absoluut ja.
Dat kanon is samengesteld door een commissie.
Wie zat daar allemaal in?
Daar staat eigenlijk ook alleen maar academisch in.
Dus allemaal slimmen, mannen en vrouwen.
De commissie werd geleid door Emmanuel Gerard.
Dat is een professor gemeritus van de Universiteit van Leuven.
Die heeft in het verleden al wel wat politiek opdrachten tot een goed einde gebracht.
Hij zat onder meer als specialist in de Lumumba-commissie.
Die net na de eeuwisseling de moord op Lumumba heeft onderzocht.
Het is iemand die ervaring heeft met politieken...
Zonder net adelbrieven.
Dat klinkt dan ook weer peoriatief en dat hoort hij niet graag.
Maar hij heeft contact met de politiek.
Hij weet hoe de politiek werkt.
Hij heeft ook die commissie samengesteld.
Dat viel wel een beetje op.
Hij zat daar maar één historie in.
Jan Dumoulin van de Universiteit van Gent.
En dan had je nog twee kunsthistoriekafs.
Je had twee profen in de letterkunde.
Je had een archeoloog.

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

Je had in het vrij de journalisten.
En onze kolumniste Tinneke Beekman.
Dat zat ook in de commissie.
En wat opviel, gedurende het hele maakproces of het samenstelproces...
Zwegen zij als vermoord?
Absoluut.
Ik denk dat zij ook allemaal een contractor moesten ondertekenen.
Absoluut.
En het is ook van meta van afgesproken.
En ik begrijp dat eigenlijk ook wel.
Dus geen interviews over de kanon.
Over de discussies over de kanon.
Dus zij moesten echt wel zwijgen.
En ze hebben zich daar, denk ik, heel goed aan gehouden.
Want bij mijn weten,
buiten het feit dat er 60 vinders zouden komen,
is er, denk ik, niks uitgelegd.
Niks uitgelegd en dat is inderdaad...
En wat er uitlegde, staat er wel in.
Want mijn hart beweert dat er geen woord over FC de Campione zou instaan.
Maar er staat toch een verwijding naar FC de Campione.
Toch? Welkijk eens aan FC de Campione, maar de kanon gaat ook om er nog op.
Nu, wat er dan in zou staan,
wat er niet zou in zou staan, daarover is maanden gespeculeerd.
Het was, je zei het al, een ongelooflijk gevoelig onderwerp.
Maar wat dachten, denk je, de mensen op straten van?
Dat wilden wij ook wel eens weten.
En onze podcastkollega Charlotte de Roux,
die trok even naar Gent om eens rond te horen.
Ik vind wel op zich wel een goed idee,
maar dat is een beetje verig voor zo'n populistische ideeën.
Ik vind wel goed dat het op show zou aangeleerd worden.
Maar om dat te verplichten,
bij mensen die in ons land komen, vanja, wel een beetje erover of zo.
Dus moet je dat doen?
Nee.
Dat zijn woorden waarschijnlijk wel.
Ik denk erom dat, af hoe de geschiedenis...
Ik ga een tentoonstellen.
En vooral of ze...
De alle kanten tonen over het recht
en gewoon een eenzijdige verheerlijking
wordt van de Vlaamse geschiedenis.

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

Ik vind dat wel goed dat er komt eigenlijk.
Ik vind wel een goed idee.
Het is belangrijk om hem af te wiegen
wat de rest van de Vlaamse kanan moest staan.
Dat er niet teveel van een bepaald politiek spectrum komt.
Wat zou jij in de Vlaamse kanan zetten?
Ja, dus wel echt de geschiedenis en het ontstaan van Vlaanderen.
Maar ik zeker niet alleen de positieve kanten.
En dus ook de dingen waar we als Vlaanderen,
als Vlaamingen minder positief en vier moeten opzetten.
Nu moet ik nadenken over mijn favoriete Vlaamse dingen.
En natuurlijk het Vlaamse eten, want dat is, ik vind dat superlekker.
Ik word een grote fan van de frietjes en het is een stoverij.
Ja, alles wat als hoogwerder literatuur wordt te zien zeker?
Dus op de spoorslag was ook, oh ja, dat moet er zeker in.
En ja, het is wel interessant om te hebben.
Ik denk ook...
De Tweede Wereldoorlijk en de Eerste Wereldoorlijk,
ook welk deel dat wij daar hebben ingespeeld?
Ja, gebeurd.
En ik denk, die belangrijkste zijn voor Vlaanderen.
Ja, dan is ook de vraag, wat is Vlaanderen?
Toegegeven, Charlotte kwam terug met de boodschap
dat mijn ingend niet heel erg wakker leek te liggen
van de kanan of toch niet op de dag dat zij er was.
Maar wat staat er nu eigenlijk in?
Ik zou kunnen zeggen dat ze vragen van een half miljoen,
want zoveel heeft het maken van de kanan gekost.
Eigenlijk is dat heel voorspelbaar.
Voor iemand die iet of wat de geschiedenis van België of van Vlaanderen kent,
moet je concluderen dat de Tweede tot Drieveerde
dat dat heel voorspelbaar is en dat je bewijzen van spreken
aan iemand die is afgestudeerd in de richting geschiedenis.
Ja, die kan zo 30, 40 fensters opschrijven.
Dus in die zin is dat weinig verrassend.
Het is natuurlijk wel zo, als je dan vraagt,
waarover gaat het aan, bijvoorbeeld Tongeren,
de Romijnen, de Ambiorics,
hebben Aula Vogela het eerste Nederlandse zinnetje
dat is teruggevonden.
Het is in ondersteen twee natuurlijk,
Evergreen, de Eizertoren, Consiaanse, de Taalgrens,
maar ook het sociaal pakket van net naar de Oorlog,

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

waar onze sociale zekerheid hebben te danken,
een betoging uit de hand loopt in Leuven,
waar een aantal doden vallen, voor het algemeen stemrecht,
de pil, het homo huwelijk.
Ja, je kan bezig blijven.
Ja, dat is heel breed natuurlijk.
Ja, dat is heel breed.
Een opmerking die je kan maken,
is dat een aantal fensters, namen van fensters,
wel zeer abstract zijn.
Bijvoorbeeld, op een bepaald moment,
gaat het over de verdwenen Zwin-Havons.
Oké, het Zwin ken ik, maar...
En dan gaat het eigenlijk natuurlijk over Brugge,
omdat Brugge lag vroeger niet helemaal aan de zee,
maar was via kanalen en rivieren verbonden met het Zwin,
waar de Monning was.
En natuurlijk, de hele handel van Brugge speelde zich daar af.
En dus het hele Bruggedeel, met alles wat erbij komt kijken,
het ontstaan van de peurs en de lakenhandel,
en dat soort dingen meer, zit onder die kapstok.
Dat is toch een, vond ik, iets of wat abstract.
Maar goed, er zitten ook dingen in,
en dat is, denk ik, zeer aangenaam,
die echt wel verrassingen zijn.
Bijvoorbeeld de kokboek van de Boerinebond.
Hey.
Ja, wat ik zeer terecht vind,
omdat je, als je weet wat voor invloed
dat kokboek heeft gehad,
over dat kokboek valt er al een geschiedenis te schrijven,
ook maar ook hoe zo'n ding multicultureel wordt.
Er komen migranten in België, wonen en werken en leven,
die nemen hun eetgewondes mee
en vroeve vlaadverzeilen die eetgewondes in hun kokboek.
En staan er ook zo culinaire zaken in.
Nee, dat moet ik een beetje te lurs tellen.
Echt culinaire zaken.
Geen wafels.
Geen wafels.
Geen mosselen met fritten.
Blonkel en bechamel zaken.
Zeker niet, zeker niet.

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

Wat er ook in staat,
bijvoorbeeld de Oostakkers gedichten van Hugo Klaus,
is ook een venster.
Omdat het heel vernieuwend was op vlak van literatuur.
En dat is al zeker een aantal Vlaamse nationalisten plezieren.
Ook Shaak Bril is een venster.
Omdat, ja, natuurlijk ook Franstalige
Vlamingen hebben een grote invloed gehad.
Ja, Bril is daar natuurlijk de meest bekende van.
Maar een schrijvers was Materling,
die de Nobelpreidse voor literatuur heeft gekregen.
Die heeft ook een vermelding.
Dus er zitten ook opvallende dingen in.
Ja, sommige mensen vrezen op voorhand dat de lijst te mannelijk zou zijn.
De geschiedenis is natuurlijk voor een groot stuk domineerd door mannen.
Ik hoor jou nu ook vooral mannen opnoemen.
Is dat zo of heeft men daar toch ook echt op gelet
om daar volgende vrouwen in de vensters te zijn?
Absoluut.
Vind ik ook een heel goeie zaak.
Nogal wat vensters zijn echt opgehangen aan vrouwen.
Ik geef een aantal voorweelde catelijnen van een bulke.
Die naam zal u wel echt niet zeggen.
Die werd beschuldigd van Hexerij.
Die is ook geëindigd op de brandstapel.
En dat is natuurlijk een mooie antree.
Of een beetje dramatisch natuurlijk
om de hele fenomen van de Hexe-processen aan te kaarten.
Wie er ook bij zit, is Emily Kluijs.
Die we natuurlijk ook kennen uit het verhaal van Vlaanderen.
Een voorvechter van het stemrecht voor vrouwen.
Ook voor sociale rechten.
Die woonden in Genten.
Marie Belperen, misschien zegt u naam u iets.
Maar is echt grondleger geweest van het meisjesonderwijs in Vlaanderen.
Het hoge onderwijs of het voortgezet onderwijs was vooral gerecht op jongens.
Maar er is iemand die echt de focus heeft verlegd naar meisjes.
Paula Semer.
Dat kennen we natuurlijk ook allemaal.
Omdat je natuurlijk het fenomeen televisie moet je aan iemand ophangen.
Ja.
En moet je aan iemand ophangen.
Dus er zitten best wel wat vrouwen in.

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

En de hele Congolezen-periode is dan weer opgehangen aan een man.

Paul Panda Farnana.

Dat is een vrij onbekende figuur.

Er was een landbouw ingeëer die in België gestudeerd heeft.

En eigenlijk iemand die in Congo...

Ja, eigenlijk.

Tracisme van de België daar heeft aangeklagt.

Zeg, en wat staat er niet in?

Wat mis je echt?

Dan denk ik dat het toch een beetje vreemd is

dat iets waar België, Vlaanderen extreem goed in is.

Namelijk de productie van bieren.

Alle mogelijke soorten bieren.

Daar staat gewoon geen letter over in.

En dat is een beetje vreemd.

Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn

is natuurlijk dat bier geen exclusief Vlaams verhaal is.

Dat dat een Belgisch verhaal is.

En dat men dat ook wil van die reden

en een beetje heeft willen vermijden.

Ik weet het niet.

Het valt wel op.

Wat we ook wat missen is

ja, de cafécultuur en alles wat erbij komt kijken.

Dus bijvoorbeeld...

Ja, dat ook wel best.

...werechtter.

Werechtter is een venster.

De festival cultuur.

Rockwerchter.

Rockwerchter.

Rockwerchter.

Rockwerchter.

Rockwerchter.

Dat is lang geleden.

Daarom zijn we hier op de muziek.

We gaan het beste van u zelf geven.

De festivalcultuur.

Tot zelfs de jongere huizen en zo.

Wordt er dan in ondergebracht jongere cultuur.

Maar dus de cafécultuur.

Met Beljaard bijvoorbeeld.

We hebben net een wereldkampioen.

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

Het is wel iets waar snoeker.
Maar we hebben ook...
Rimon Keulmaans, wereldkampioen Beljaard.
Het is niet de bedoeling
dat er nog levende mensen in de kaan ontrecht komen.
Maar goed, Beljaard, kaarten.
Dat soort dingen meer.
De duivenmelkerij krijgt geen enkele vermelding.
Dus daarom voel je dat het toch vrij academisch van opzet is.
En dat je...
Toch dingen die zeer vlaam zijn.
Maar misschien...
Ja, en oud genoeg al echt.
En oud genoeg.
Maar misschien wat ons weet demonstren.
Dat je die daar niet in terug vindt.
Oké.
Dat is dan wat politieker.
Wat ook een beetje vreemd is.
Geen woord over de Koningsquestie.
Je zou kunnen zeggen...
Ja, dat is natuurlijk een Belgisch fenomeen.
Maar ja, de Koningsquestie heeft het land
toch bijna de rand van een burgerolo gebracht.
Dus het valt echt niet te minimaliseren.
En in het...
Ja, een beetje in de slipstream.
De komst van partijen ook.
Opkomst van extreme rechts krijgt helemaal geen aard.
Zijn er echt helemaal van weggebleven?
Ja, er zijn ze helemaal van weggebleven.
En is dat dan omdat het te gevoelig ligt?
Ik weet het eigenlijk niet.
Dus het is een beetje vreemd
dat er geen aandacht is voor de partijen.
Ja, ik zeg nu niet dat je aandacht moet hebben
voor de partidariteit als exclusief laams fenomeen.
Dat zou misschien wat overdreven zijn.
Maar de hele context
van hoe het partijlandschap zich ontwikkeld heeft na de oorlog.
Waarbij dan toch de nasleep van die oorlog
toch een groot rol heeft gespeeld.
Er krijgt geen aandacht terwijl dat wel het geval is

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

voor de naasleep van de eerste wereldoorlog.

Ja, ja.

Ja, rare kronkels in elk geval.

Laten we ons nog eens heel even terugkijken naar de totstandkoming van die kanon.

Is heel moeilijk gelopen.

Het was een turbulent maakproces.

Ik heb een kleine gewis voor jou om te beginnen.

Van wie is de volgende uitspraak?

Geschiedenis laat zich niet kanoniseren tot absolute en eeuwige waarheid.

Een officiële versie van het verleden opleggen als dienstmaakt voor het politieke heden is typisch voor totalitaire regimes.

Dat is Bart de Wever.

Ah, je weet dat.

Ik had het kunnen weten.

Maar dat is wel Bart de Wever toen en nog geen voorzitter van de NVA was.

Hij was zeker politiek actief, hij verdiende zijn centen toe nog als assistent aan de Universiteit van Leuven.

En dan kijk je aan bersteden dingen, zo gaat dat.

Absoluut, inmiddels zou de uitspraak van Bruno de Wever kunnen komen, zijn broer.

Want dat is wel een van de velste kritiek van het hele project al van in het begin.

We horen hem hier even op de VRT.

We hebben een NVA die zeer sterk, een identitaire lijn heeft en die Vlaamse identiteit wil gaan uitbouwen en lijkbaar geschiedenisonderwijze als een instrument wil gebruiken en dus geschiedenis als dienstmaat gebruikt voor haar politiek project.

Zo oud als een straat, het ruikt echt naar bottenballen.

Dat is inderdaad zo.

En er kwam spraken van de kanon in de nota die Bart de Wever, uitgerekend Bart de Wever, had geschreven en de aanloop van de Formatie

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

voor de Vlaamse regering in 2019.
En dan was het echt bedoeld
en ik citeer even
om het identiteit te besef
van de jonge regeneratie te bevorderen.
Dat is natuurlijk al meteen
een bepaalde context.
Dus hij wou een lijst van anchorpunten
uit onze Vlaamse cultuur en geschiedenis
die Vlaanderen als Europese nasi typeren
en die onze leerlingen op school
en in onze inburgeringscursies moeten kennen.
Dus de lat lag meteen hoog.
Moet het toegeven
dat dat dan wel een beetje is afgeswakt
in het bestuursakkoord.
Die moeten eens mogen geworden.
Dus ja, je moet het niet meer kennen,
het is meer een broon van inspiratie
en dat soort dingen meer.
Bij de uiteindelijke opdracht
van...
Tot maar nu zat dat bij Ben Weitz,
minister van onderwijs,
dus niet meer bij cultuur, bij Jan Jamon.
Dan werd het duidelijk gezegd van
kijk, het mag niet de bedoeling zijn
dat het hele werkstuk
naar een bepaald doel toewerkt.
Met andere woorden
dat je allerlei anchors gaat zoeken
of winsters gaat openen
die uiteindelijk eindigen
in het Vlaamse naziestaat.
Dus het was zeker niet de bedoeling.
Het werd ook uitdrukkelijk gezegd
dat het ook niet de bedoeling was
om identiteitsbevorderend te werken.
Dus men had ondertussen wel door
dat er zodanig veel kritiek was
en dat men uiteindelijk ook geen commissie zou vinden
die zich wilde inschrijven
in zo'n identiteitsbevorderend project

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

dat men dat heeft losgelaten.
Dit past vooral in onze ambitie
om zonder complexe, zonder schroom
maar ook zonder taboest
die gebeurtenissen die vandaag maken
dat wij Vlaanderen zijn
en dat sommigen dan in een kramp schieten
ja, dat laat ik voor hun rekening
wij doen dit in alle openheid
dit is ook in alle onafhankelijkheid gebeurd.
Nu, ondanks die
opdracht, omschrijving
en het werk van de commissie
bleef er kritiek komen
en vorig jaar schreef een groep van
historici en andere academie
een redelijk vernietigen pamflet.
Een van de initiatiefnemers
was geschiedenisprofessor
Jo Tollebeek van de KU Leuven
we horen hem hier op radio 1
in november 2022.
Het probleem daarmee is dat je natuurlijk
een soort van
politieke instrumentalisering van de geschiedenis krijgt
dat is een zware term natuurlijk
maar eigenlijk wat er gebeurt is
dat de politiek, de Vlaamse regering
en in eerste instantie
de NVA die dat idee van
de Vlaamse kanon al veel langer had
het is ook de NVA die dat in
het regerakkoord heeft binnengebracht
dat die de geschiedenis
willen gebruiken voor politiek doeleinden
denk dat je historici
moet laten hun werk doen aan de ene kant
en tegelijkertijd ook
mensen hun eigen identiteit of dat dat
nu een nationale identiteit of wat dan ook is
dat je die niet moet opleggen als het ware
van bovenaf, dat je daarvoor niet
het instrument van de geschiedenis moet gebruiken

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

maar dat je als het ware inderdaad
moet laten groeien
dat is iets wat heel
sterk leeft, zeker in
academische kringen, in Nederland is
er heel dat initiatief aan onderuit gekomen
omdat men het gevoel had dat
de jonge Nederlanders dat hij totaal geen
benoel niet meer hadden van geschiedenis
en men wilde daar bij helpen
en men wilde dat wat structureren
ja, in Vlaamse komt er natuurlijk van bovenaf
en dus
hebben die academische
toch een beetje de indruk
dat inderdaad de geschiedenis wordt geïnstrumentaliseerd
dat het de bedoeling is
om de Vlaamse weg te trekken
van het Belg
om die Vlaamse te leiden
naar die Vlaamse identiteit
wat dan uiteindelijk moet leiden
naar Vlaamse onafhankelijkheid en dat soort
dingen meer
en welke partijprogramma van de NVA
een beetje naar de partijprogramma van de NVA
en dat is ook iets wat Jan Jambon
in een interview met ons een paar maanden geleden
uitdrukkelijk heeft gezegd, ja natuurlijk
we willen niet liever
dat we die identiteit kunnen bevorderen
het staat gewoon in ons programma
dus dat hielp allemaal niet
en die aanbijkomende opmerking is
zo'n kanon, dat is eigenlijk
een zeer ouderwetse manier van werken
in de zin van verdelen dat in
zoveel puntjes en dan
ja, de geschiedenis is natuurlijk wel iets ingewikkelder
en ja, de hedendaagsgeschiedenis
onderwijs verwacht natuurlijk ook wel
dat er meer aandacht is voor dingen die in de wereld gebeuren
die dus mij aan de woorden

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

Vlaanderen overstijgen
Vlaanderen is niet het centrum
van de wereld
er is eigenlijk geen centrum van de wereld
dus er moet meer aandacht zijn voor mondiaal
en ja, met zo'n kanon van Vlaanderen
ja, mis je dat natuurlijk wel een beetje
een minder ouderwetse manier
om de geschiedenis te vertellen was
het televisieprogramma verhaal van Vlaanderen
niet opgelegd van bovenaf
wel betaald
dat klopt
door de overheid veel over gezegd en geschreven
Vlaanderen
een kleine lap rond waar we met zijn 6,5 miljoen wonen
werken
leven
en dat doen we al heel erg lang
in het verhaal van Vlaanderen ga ik 10 weken lang
diep in het verleden duik
op zoek naar wat er zich hier
voor ons heeft afgesproken
presentator Tom Waas onderfond
ook aan de lijven hoe gevoelig
de geschiedenis of
een overgeschiedenis hoe gevoelig dat dat ligt
het is heel grappig om te zien
dat als je een programma maakt
dat er zeker nog vooruit op antennen is
heel veel mensen daar een mening over hadden
en wat het ging zijn
en we zitten daar als onafhankelijke tv makers
dat te krijgen, we denken
we maken eigenlijk gewoon 10
leuke afleveringen over de geschiedenis
van wat hier op ons grondgebied gebeurt
dus kijk, wij maken programma's voor
kijkers
en dan heb je daar rond
die mening spijt
en dan heb je nog politici die
langs beide kanten daar ook

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

proberen zich iets van toe te eigenen
waarschijnlijk zal de ene kant
die bevorten tot onze identiteit
en de andere zullen dan zeggen
dat dat gebeurt
Ja, Tom Waas op de VRT
de vergelijking richt voor de hand
en ja
je zou kunnen zeggen, Tom Waas
is veel leuker om naar te kijken
maakt de geschiedenis veel spannender
om de kanon van Vlaanderen niet te hebben
wie doet, dit is de heel degelijk werk
maar
het verhaal van Vlaander was gewoon
heel goede televisie
maar waar ik vond
dat het verhaal van Vlaanderen wel
te kortschoot is
zeker in de laatste aflevering
werd het de hele, laten we zeggen
het communotaire, het feit dat we
een federaliseerd land zijn geworden
de hele taalkwis die werd volledig
ongenoemd gelaten
dat is natuurlijk iets wat de kanon
niet heeft
er gaan echt over
Vlaamse emancipatie
de taalgrens, de eizertoren
de conscientie nummer op
dus er zit wel genoeg taal
veel meer dan
in het verhaal van Vlaanderen
de vraag is natuurlijk
waarvoor die kanon zal gebruikt worden
waarvoor hij moet
of zal dienen, daarover gaan we het hebben
na de reclame
ik ben elke van mellow
radiosten en actrice
hoewel ik je mens op altijd mijn hart volgt
maak ik zakelijk liever rationele keuzes

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

maar met een Mercedes-Benz
plug-in hybride doe ik beide
een elektrische rijbereik van 100 km
ook 100% of trekbaar
en vooral heel veel luxe en comfort
het wordt helemaal niet verplicht
dit is gewoon een aanbottouwe formuleer
aan leerkrachtig geschiedenis
maar even goed, Nederlandse aardrijkskunde
kunsten, iedereen kan ermee aan de slag
Bart, we zijn terug bij de Vlaamse kanon
dat was Vlaamse minister van onderwijs
Ben Weitz
van de NVH
de vraag
ik zal het maar eens stellen
vanuit de ogen van onze kinderen
wat moeten we kennen voor ze
wat moeten we kunnen
wat moeten we kennen voor het examen
wel
ik zou die vraag genuanceerd
willen beantwoorden
ik heb 2 kinderen en 1
ervan heeft geschiedenis gestudeerd
ik zou het toch graag hebben
dat ze daar
min of meer in mee zijn
ik denk dat zo'n kanon echt wel kan helpen
om uw eigen geschiedenis
te leren kennen
dat staat los van de tactische
opmerkingen of zelfs de politieke
opmerkingen die je kan maken
als je gewoon als burger
als ouder daar naar kijkt
dan kan dat helpen
dat is natuurlijk niet de ultieme vorm
dat is niet de enige vorm
het is een handleiding in een massa
gebeurtenissen uit het verleden
en natuurlijk
Vlaander bestond niet in de 17e eeuw

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

Vlaander bestond ook niet in de 10e eeuw
Vlaander is een concept dat pas
in de 19e eeuw een ingang vond
maar eigenlijk doet dat er dan niet toe
leven op de plek waar vroeger
andere mensen leefden
en die allerlei dingen beleefd hebben
dus het is iets van
ja, goed, het mag
maar er moet niks
dit is geen verplichte kost
bij de inburgeringscursus
zoals wel eerst geplant was
maar het heeft me laten varen
dit is ook niet bedoeld om
de eindterme te vervangen in het onderwijs
dat is wel schrik voor omdat
dat in Nederland wel gebeurd is
als je de eindterme vervangt
dus hier is dat niet de bedoeling, maar goed
wat vinden de leerkrachten geschiedenis ervan
tegenstanders van de Kamer
noemen het op voorhand een belediging
voor historici
die zeggen zij kennen hun vak wel
zij hoeven helemaal geen
opgelegde handleiding te krijgen
best is dat ze een brede referentie
kouden aan bieden aan studenten
maar als je het bekijkt als een opgelegde handleiding
dan begrijp ik hun kritiek
het is niet zo bedoeld
maar natuurlijk
er gaat wel een zekere autoriteit van uit
het is betaald door de overheid
er hebben
academicsie hard aan gewerkt
dus het is niet zomaar
een gevoel gehariseerd te werken
dus ik begrijp
dat wel, maar
volgens mij is het ook iets waar
leerkrachten inspiratie kunnen uitvinden

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

en het is zeker
het boek zal ongetwijfeld of krijgt
ook een vertaling naar het internet
waar er 10 tegen 1 nog veel meer informatie is
er komt een website
waar veel meer informatie
dat zie je ook in de Nederlandse website
er worden allerlei
trips voorbereid
of aangeboden
dus in Disney staat trouwens ook in inleiding van het boek
heeft het ook een toeristisch effect
Nederland is hier nu al een paar keer gevallen
onze collega Charlotte kwam in Gent
ook toevallig eigenlijk maar een aantal
Nederlandse mensen tegen
het concept welkenden
en zij zeiden er het volgende over
wat ik heel mooi vind aan de Nederlandse kanan
is dat het een heel goed ooggegeven
van de geschiedenis voor je land
maar de kanttekening die wel geplaatst wordt
tenminste nu in Nederland
is die wel inclusief genoeg
het is een stukje levende geschiedenis
wat altijd door blijft gaan
waar je dan naar kunt kijken
waar je jezelf kunt herkennen
het geeft een stukje identiteit
en daar je ook wel heel erg belangrijk in
maar we moeten ook niet vergeten
dat het ook een tijd niet inclusief is geweest
dat zijn ook belangrijke versetten
van je geschiedenis en dus ook van je cultuur
en dat vind ik dus nu heel mooi
dat er aan toegevoegd wordt
en ook steeds meer
dat ze bijvoorbeeld Alete Jacob ze aan toegevoegd
en de kom-versetssneider
van 1945
en ik denk dat dat wel heel belangrijk is
dat het niet een statisch iets is
maar dat er altijd gedeelte wordt

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

is eigenlijk een belangrijk geweest
in onze cultuur
want het perspectief
hoe je het terugtikt naar je geschiedenis en je cultuur
wordt daar natuurlijk ja, dat verandert altijd
wordt die mening breed gedeeld
in Nederland?

Ja, toen ik dit hier allemaal voorbereiden
ben ik even gaan surfen
en bijvoorbeeld bij de voorstelling
van de hernieuwde kanon
was er eigenlijk heel weinig media-aandacht voor
dus bestaat ook al sinds 2006
al een hele tijd
in Nederland hield men veel minder zwaar
zijn er geen grote debatten
daarover

Is er een bredere nationale trots?

Ja, maar de Nederlandse kanon
is ook een stuk soberder
is het beknopter
50 fensters, dus toch wat anders
van opzet
en dat vind ik wel nog een leuk om te vermelden
het laatste fenster
in Nederland is het oranje gevoel
omgetwijfeld
maar eigenlijk vind ik dat goed gevonden
omdat
dat land staat op zijn kop
als die Nederlandse ploeg voetbal
en wij vragen ons dan af
wat is er in die Nederlanders gevaar
om zo idiot te worden
tijdens een WK of een EK
maar als je dan door denkt
ook wij willen ons wel iets aanstellen
tijdens dergelijke turnooy
maar ja, ik begrijp wel
dat het Belgische gevoel
niet erin staat
we vragen standerrode duivels
erin het Belgische elftal

[Transcript] DS Vandaag / Van Al-Idrissi tot de Zwinhavens: de Vlaamse canon verrast (en ook niet)

nee, helaas
dat is het verschil
geen rode duivels, maar dus wel
FC de kampioenen
de voetbalcultuur
zit er dan toch nog een klein beetje in
zeker, meggedacht
dankjewel, Bart Brinkman
graag gedaan
dit was vandaag
de dagelijks op opkast van de standaard
bedankt voor het luisteren
alle credits van de podcast die je net hoorde
vind je op
www.standaard.be
schuinensstreep podcast
reageren kan via podcast
op standaard.be